

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 380

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 januari 2010

In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 18 januari jl. in Brussel plaatsvond.

Bij aanvang van de Raad presenteerde de nieuwe Spaanse Voorzitter het werkprogramma voor de komende zes maanden. Vervolgens heeft de Raad gesproken over de Mededeling van de Commissie over het beter functioneren van de voedselketen. Onder het agendapunt «diversen» heeft de Raad kennisgenomen van diverse verzoeken van lidstaten over vijf onderwerpen: importheffingen op varkensvlees dat naar Rusland wordt geëxporteerd, de ministeriële bijeenkomst van de OESO d.d. 25 en 26 februari, terugkoppeling over uitkomsten van de Internationale Conferentie over de toekomst van de berglandbouw, de export-situatie van suiker en de situatie in Haiti. Tot slot heeft de Raad stilgestaan bij het afscheid van Commissaris Fischer Boel.

Het verzoek van de Italiaanse delegatie om het mogelijk te maken staatssteun te verlenen aan kleine familiebedrijven voor de aankoop van landbouwgrond tot eind 2013, is van de agenda van de Raad gehaald. Mogelijk zal dit onderwerp voor de Raad van februari weer worden geagendeerd.

Programma Spaanse voorzitterschap

(Presentatie van het Voorzitterschap)

De Voorzitter heeft kort de belangrijkste thema's van het Spaanse Voorzitterschap toegelicht. Onder de noemer «Voedsel en landbouw: een strategische sector voor Europa» heeft het Spaanse Voorzitterschap drie prioriteiten aangewezen, te weten: de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) na 2013, de concurrentiepositie van landbouw en de agro-voedselindustrie en de rol van vrouwen in rurale gebieden.

Op visserijgebied zal het Voorzitterschap het komende half jaar met name aandacht besteden aan de herziening van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB).

Het Voorzitterschap voorziet daartoe ook in een aparte informele Visserijraad in juni. Verder zal het Voorzitterschap op visserijgebied zich richten op het oprichten van nieuwe meerjarenbeheerplannen. Tevens zal het Voorzitterschap aandacht blijven besteden aan de vereenvoudiging van het GLB, de situatie op de zuivelmarkt, de onderhandelingen met de WTO en dierenwelzijn. Tot slot ben ik verheugd dat het Voorzitterschap ook aandacht zal besteden aan duurzame bosbouw, de handel in duurzaam hout en het bestrijden van (de handel in) illegaal hout.

Commissiemededeling over het beter functioneren van de voedselketen

(Gedachtewisseling)

De Raad heeft gesproken over de Mededeling van de Commissie over het beter functioneren van de voedselketen in Europa. Aanleiding van de Mededeling is de stijging van de prijzen van agrarische grondstoffen en voedsel in 2007 en 2008, gevolgd door een sterke daling. De Commissie stelt een aantal maatregelen voor, waarmee zij een aantal zaken beoogt, namelijk:

1. het voorkomen van oneerlijke praktijken en misbruik van onderhandelingsmacht;
2. het vergroten van de transparantie;
3. het bevorderen van de concurrentie.

De Raad was het erover eens dat het bevorderen van transparantie van de keten en het bevorderen van de positie van producenten ten opzichte van de detailhandel van groot belang is. De Raad hecht dan ook veel waarde aan deze Mededeling van de Commissie.

Ik heb aangegeven dat ik belang hecht aan het vergroten van de transparantie van de voedselketen. Het verder ontwikkelen van een systeem van monitoring van prijzen is daarbij van belang. Ik heb benadrukt dat we moeten vermijden dat we het bedrijfsleven meer administratieve lasten opleggen. Voorts heb ik aangegeven dat ik initiatieven als zelfregulering, zoals de norm «goed ondernemerschap», beschouw als verantwoordelijkheden van het betrokken bedrijfsleven. Bij de vormgeving daarvan wordt ervan uitgegaan dat het bedrijfsleven zelf de naleving goed regelt. Ik hecht eraan om de verschillende partners in de keten aan te spreken op het bereiken van doelen ten aanzien van duurzaamheid en de relatie van voedsel en gezondheid. Voorts heb ik aangegeven graag te vernemen hoe de Commissie aankijkt tegen strategische (publieke) voedselvoorraden. Verder heb ik medegedeeld dat ik voornemens ben om met bedrijfsleven in gesprek te gaan over een vorm van vrijwillige zelfregulering. Ik heb een aantal recente, Nederlandse studies over marktmacht en marges in ketens onder de aandacht gebracht en heb aangegeven deze onderzoeksresultaten graag ter beschikking te stellen. Hoewel deze studies het bestaan van inkoopmacht bevestigen, hebben ze geen misbruik van marktmacht geconstateerd in de zin van eenzijdig opleggen van voorwaarden voor of wijzigen van contracten. De Mededeling geeft aan dat geografische aanbodsbeperkingen op gespannen voet staan met de doelen van de interne markt. Deze voorstellen van de Commissie verdienen nadere uitwerking. Europese initiatieven om de landbouwsector te stimuleren en te faciliteren zijn bijvoorbeeld het uitwisselen van informatie en best practices en het ontwikkelen van modelcontracten.

Voorts heb ik aangegeven dat de integrale marktordening voor agrarische producten van de EU reeds mogelijkheden biedt voor agrarische producenten om samen te werken in producentengroeperingen en coöperaties. Dit wordt ook via het GLB gestimuleerd. Als laatste heb ik aangegeven dat de Raad zoveel mogelijk gebruik moet maken van de interpretatieruimte die de huidige mededingingsregels bieden. Ik heb aangegeven uit te kijken naar de aanbevelingen van de *High Level Group* Zuivel, die bijzondere aandacht zal schenken aan dit onderwerp.

Commissaris Fischer Boel gaf aan dat transparantie één van de sleutelementen van de discussie over het verbeteren van het functioneren van de voedselketen is. Een systeem voor het monitoren van prijzen moet leiden tot het beter begrijpen van het gehele systeem. Daarnaast benadrukte zij dat producentenorganisaties cruciaal zijn. Zij riep derhalve alle lidstaten op om boeren te motiveren zich te verenigen zodat zij een sterkere onderhandelingspartner in de keten worden. De resultaten en bevindingen van de *High Level Group* Zuivel worden in juni verwacht. Deze bevindingen zullen de een goede basis vormen voor het vervolg van de discussies. Wel gaf de Commissaris aan dat er nog veel werk te verrichten is.

Diversen

Verhoging invoerrechten op varkens door onder andere Rusland

(Verzoek Litouwse, Letse, Estse en Poolse delegaties)

Litouwen, Letland, Estland en Polen hebben onder het agendapunt diversen aandacht gevraagd voor de gevolgen van de verhoging van de invoerrechten op levende varkens door de douane-unie Rusland, Wit Rusland en Kazachstan. Door deze verhoging zou de afzet van slachtvarkens door deze vier lidstaten in de genoemde douane-unie, die de afgelopen jaren is opgebouwd, verloren kunnen gaan. Dit zou ook negatieve gevolgen kunnen hebben voor de Europese varkenshouderij in het algemeen. De Europese Commissie is daarom door genoemde lidstaten verzocht alle mogelijke maatregelen te treffen om de belangen van EU-exporteurs van levende varkens te beschermen.

Commissaris Fischer Boel gaf aan zich bewust te zijn van de problemen en de effecten op de uitvoermogelijkheden voor de EU, die zijn ontstaan door de verhoging van invoertarieven van 5% naar 40%. De Commissaris gaf aan dat de verhoging van deze tarieven onderdeel uitmaken van het algemene beleid van Rusland, dat erop gericht is de voedselproductie in Rusland zelf te vergroten. Aangezien Rusland geen lid is van de WTO, is het momenteel niet mogelijk om formeel juridische stappen te ondernemen. De Commissaris zegde toe deze problematiek onder de aandacht te blijven brengen tijdens de toekomst-onderhandelingen van Rusland met de WTO.

Ministeriële bijeenkomst OESO-landbouwcomité d.d. 25 en 26 februari 2010

(Verzoek Oostenrijkse delegatie)

De Oostenrijkse minister Berlakovich heeft, als co-voorzitter van de ministeriële bijeenkomst van het OESO-Landbouwcomité op 25 en 26 februari a.s. in Parijs, deze bijeenkomst onder de aandacht van de Raad gebracht.

De ministeriële bijeenkomst van het OESO-landbouwcomité is de eerste bijeenkomst van landbouwministers van OESO-landen sinds 1998 en zal van invloed zijn op de toekomstige werkzaamheden van de OESO.

Het Voorzitterschap kondigde aan dat de OESO-ministeriële het onderwerp zal worden van de ministerslunch tijdens de komende Landbouw- en Visserijraad in februari.

Terugkoppeling conferentie berggebieden

(Verzoek Oostenrijkse delegatie)

Mijn Oostenrijkse collega heeft een terugkoppeling gegeven over de internationale conferentie over de toekomst van berggebieden, die in december jl. plaats heeft gevonden in Alpbach (Oostenrijk). Tijdens de derde conferentie over berggebieden stond de presentatie van het Commissiedocument «*New Insights into Mountain Farming*» centraal. Bij de conferentie waren landbouwministers van Slovenië en van diverse Duitse deelstaten aanwezig.

Exportquota suiker

(Verzoek Belgische delegatie)

De Belgische minister heeft onder diversen de exportsituatie in de suikersector onder de aandacht gebracht. De goede oogst in de EU en hoge wereldmarktprijzen hebben geleid tot afzetmogelijkheden op de wereldmarkt. Het WTO-plafond voor gesubsidieerde export van de EU (1,374 miljoen ton) is onmiddellijk na openstelling volledig gevuld. Er is echter nog veel suiker die buiten het suikerquotum is geproduceerd («surplussuiker») beschikbaar in de EU voor export. Vanwege het WTO-exportplafond mag die suiker dit jaar in beginsel niet meer geëxporteerd worden. Dit zou resulteren in opslagkosten en betekenen dat er minder suikerbieten ingezaaid kunnen worden voor de campagne van 2010–2011. De niet geëxporteerde surplussuiker moet namelijk worden overgedragen naar het volgende verkoopseizoen en vormt dan de eerste quotumsuiker van 2010/2011. De Commissie heeft tot op heden geweigerd het exportquotum te verruimen.

Commissaris Fischer Boel gaf in antwoord op het Belgische verzoek aan dat het voor de Commissie voorop staat dat de EU zich houdt aan haar WTO-verplichtingen. Tegelijkertijd meldde zij echter dat de juridische dienst van de Commissie in haar opdracht onderzoekt wat de bijzondere situatie van hogere wereldmarktprijzen dan EU-prijzen precies betekent voor de status van het WTO-exportplafond van 1,374 miljoen ton. Zij gaf aan de lidstaten op korte termijn over de uitkomst daarvan te zullen informeren omdat zij beseft dat het belangrijk is dat telers deze duidelijkheid hebben voordat zij inzaaien.

Situatie in Haïti

(Verzoek Voorzitterschap)

De Raad heeft stilgestaan bij Haïti, op 12 januari getroffen door een zware aarbeving. Het Voorzitterschap riep de Commissie op om al het mogelijke te doen om de bevolking in Haïti te voorzien in hun basisbehoeftes. Commissaris Fischer Boel onderstreepte het belang van het helpen van de bevolking van Haïti. Zij riep de lidstaten op om de situatie vooral niet te onderschatten en gaf aan dat Haïti zelf onmogelijk het hoofd kan bieden aan de huidige situatie en problemen.

Zij toonde zich dan ook verheugd met de uitkomsten van de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken van 18 januari. Wel onderstreepte zij daarbij dat het van groot belang is dat deze extra middelen zo adequaat

en efficiënt mogelijk worden ingezet. Duitsland hield in antwoord daarop een pleidooi voor Europese voedselhulp voor Haïti.

Afscheid Commissaris Fischer Boel

Als laatste heeft de Raad stilgestaan bij het afscheid van Commissaris Fischer Boel, die naar verwachting voor het laatst aanwezig was in haar functie als Commissaris voor Landbouw en Platteland. Het Voorzitterschap heeft de Commissaris hartelijk bedankt voor haar inzet, toewijding en goede samenwerking van de afgelopen jaren. Ook ik heb waarderende woorden gesproken aan het adres van mevrouw Fischer Boel.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg

Bijlage 1

A-punten

De volgende punten heeft de Raad als A-punt aangenomen, dat wil zeggen zonder discussie:

1. Raad van bestuur van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden
 - Benoeming van de heer Emmanuel JAHAN, lid voor Frankrijk, ter vervanging van mevrouw Nathalie CHADEYRON, aftredend lid
2. Raadgevend Comité voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers
 - Benoeming van mevrouw Sylia KYRMITSI tot plaatsvervangend lid voor Cyprus, ter vervanging van mevrouw Chryso ORPHANOU, die aftreedt
3. Raad van bestuur van het Europees Agentschap voor chemische stoffen
 - Aanneming van een besluit van de Raad houdende benoeming van twee leden
4. Besluit van de Raad houdende benoeming van drie Belgische leden en twee Belgische plaatsvervaarders van het Comité van de Regio's
5. Besluit van de Raad houdende benoeming van de leden en plaatsvervaarders van het Comité van de Regio's voor de periode van 26 januari 2010 tot en met 25 januari 2015
6. Transparantie – Toegang van het publiek tot documenten
7. GBVB-begroting – richtsnoer voor 2010 en 2011.